

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๖๑

วันที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

ศาลแขวงดุสิตส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสี่ (นายสุธี วัฒนอมศักดิ์ ที่ ๑๕ นายบริบูรณ์ เกียรติวรังกูร ที่ ๑๖ นายวิรุพห์ นันทภูษิตานนท์ ที่ ๑๗ และนางปัญญารัตน์ นันทภูษิตานนท์ ที่ ๒๐) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสี่และเอกสารประกอบสรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๓ (ดุสิต) เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายอนุรักษ์ เจนตวนิชย์ ที่ ๑ กับพวก รวม ๔๑ คน เป็นจำเลยต่อศาลแขวงดุสิตในคดีอาญา หมายเลขดำที่ อ. ๘๐๘/๒๕๖๑ ฐานความผิดร่วมกันมั่วสุมหรือชุมนุมทางการเมือง ณ ที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย อันเป็นการกระทำความผิดตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

- ๒ -

ข้อ ๑๒ ต่อมาจำเลยทั้งสี่ได้ยื่นคำโต้แย้งเพื่อขอให้ศาลแขวงคดีส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ที่ห้ามผู้ใดมั่วสุม หรือชุมนุมทางการเมือง ณ ที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เว้นแต่ เป็นการชุมนุมที่ได้รับอนุญาตจากหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย นั้น ขัดต่อบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองเสรีภาพในการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ กล่าวคือ ไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญกำหนดห้ามมั่วสุมหรือชุมนุมทางการเมือง หากการมั่วสุมหรือชุมนุมทางการเมืองนั้นกระทำโดยสงบและปราศจากอาวุธ กรณีย่อมถือเป็นการชุมนุมที่ได้รับการคุ้มครอง โดยรัฐธรรมนูญแล้ว อีกทั้งคำสั่งฉบับดังกล่าวยังเป็นการจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมซึ่งกระทบกระเทือน และมีลักษณะเป็นการทำลายสารัตถะแห่งเสรีภาพในการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญ เป็นการใช้อำนาจ กำหนดกฎเกณฑ์ทางกฎหมายเกินสมควรแก่เหตุ และไม่ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของการตรากฎหมายจำกัด เสรีภาพในการชุมนุม เพราะมิได้มีวัตถุประสงค์ที่เป็นไปเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น แต่อย่างใด คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ จึงขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔

ศาลแขวงคดีเห็นว่า คำโต้แย้งของจำเลยทั้งสี่ต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับหนังสือ ส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสี่ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ หรือไม่ เห็นว่า เป็นกรณีที่ศาลแขวงคดีส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสี่เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ ซึ่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน

พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ มีสถานะการใช้บังคับเป็นกฎหมายและเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลแขวงคูตติจะใช้บังคับแก่คดี และเมื่อจำเลยทั้งสี่ได้โต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีจึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๑ เรื่อง การให้ประชาชนและพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนพิเศษ ๓๑๔๔ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยความในข้อ ๑ “ให้ยกเลิก (๗) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ เฉพาะในข้อ ๑๒” และความในข้อ ๔ “คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยจะต้องมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๑ เรื่อง การให้ประชาชนและพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ โดยความในข้อ ๑ “ให้ยกเลิก (๗) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ เฉพาะในข้อ ๑๒” อันมีผลเป็นการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสี่ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้ว กรณีจึงไม่มีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ อีกต่อไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

- ๔ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งจำหน่ายคดี

- ๕ -

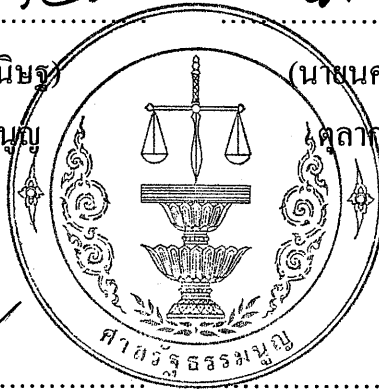
(คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๖๑)

(นายจรยุทธ์ กักดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลนุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังสศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ